

Det Anarkistiska Biblioteket

Vårt ansvar inför historien

Peter Kropotkin

Peter Kropotkin
Vårt ansvar inför historien
1934

Storm 1934 nr. 3 sid 5

sv.anarchistlibraries.net

1934

Kamrater och vänner!

Det sista kriget har ställt det över allt tvivel, att det är dåraktigt att hoppas, att krigen en gång skola bli omöjliga, så länge det nuvarande samhällssystemet består, så länge den nuvarande utsugningen av arbetet genom kapitalet och de efterblivna staterna genom de industriellt mera framåtskridna består. Så länge denna utsugning varar, komma krigen att föröda mänskligheten och hålla tillbaka dess utveckling. Det senaste fyraåriga kriget, (som faktiskt ännu fortsätter) har än en gång bekräftat det som socialisterna av alla schatteringar ständigt upprepat. "Så länge kapitalet kan fortsätta att köpa arbetskraft och berika några på bekostnad av andras arbete, kommer det att råda krig inom landet. Det som är sant för en nation gäller också för folkens samfund. Den nation, som överträffar de andra i ekonomisk utveckling, (eller endast tror sig överträffa dem), söker med naturnödvändighet berika sig på de andras bekostnad med vapnens makt."

Under nuvarande förhållanden återkomma krigen, och deras karaktär blir, som vi nyligen ha sett, alltmera omänsklig, allt avskyvärdare, alltmera ödesdiger för de kommande generationerna. Under sådana förhållanden blir nödvändigheten av ett verkligt återuppbyggande av samhället på nya grundvalar — d. v. s. en social revolution — allt självklarare. Borgarklassen själv börjar förstå det. Just därför är det absolut nödvändigt, att de som äro mest intresserade av en omdaning, inbördes grundligt diskutera de väsentliga ändringar i samhällsstrukturen, som måste åstadkommas.

Hittills ha arbetarna föga bekymrat sig om detta slags diskussioner. De ha inte trott på möjligheten av en nära förestående social revolution. Men de måste nu inse, att de hade fel. Livet självt, och framför allt kriget, har gjort en omdaning nödvändig. Den sociala revolutionen knackar på dörren. Å andra sidan har, som ni säkert erfarit genom de av edra delegater som återvänt från Ryssland, det försök till en jakobinsk social. revolution, som gjorts här i stor skala, icke givit de resultat, som man hoppats på.

Man förklarar detta misslyckande med kriget, som ännu varar. Orsaken är emellertid mycket mera grundläggande.

Novemberrevolutionen 1917 sökte i Byssland upprätta en regim, som utgjorde en blandning av en autoritär, strängt centralistisk kommunism i Babeufs stil, med en kollektivism, också alltigenom centralistisk, som härrör från Pequeur, populariserad sedan fyrtio år tillbaka i Europa under namnet marxism. Och detta försök — man måste medge det — har förvisso inte givit de resultat man hoppats på.

Försöket att upprätta en strängt centraliserad makt, som genomför den kommunistiska revolutionen genom dekret och hela arméer av tjänstemän, lyckas inte. Alla centraliserade staters vanliga fel fräta på denna förvaltning, folkets massa är utestängd från återuppbyggandet och de kommunistiska tjänstemännens diktatoriska maktbefogenheter förvärva i stället för att mildra det onda. Det är alltså tydligt att arbetarna i Central- och Västeuropa, särskilt då i de latinska länderna, när de lärt känna resultaten av revolutionen i Ryssland, komma att söka efter lämpligare medel för att nå sina mål. Redan inom den första internationalen, när de studerade "de allmänna tjänsterna i det framtida samhället", sökte de lösningen av samhällsproblemet i en socialisering av produktion och distribution. De sökte inte nå dithän genom den centraliserade staten, utan genom de fria kommunernas federation, genom decentralisering av produktion och distribution, genom att väcka det lokala initiativet hos producent- och konsumentgrupperna. Kort sagt, de studerade frågan hur man skulle kunna bygga upp det nya samhället inte genom order från något centrum, utan genom att bygga från det enkla till det sammansatta med ständig uppmuntran av det lokala och personliga initiativet i stället för att döda det med tjänstemannaarméer, som hända vad det vill, endast utföra "centralens" order.

Erfarenheten från Ryssland bekräftar nödvändigheten av att utveckla dessa tendenser till självstyrelse och federalism och det är utan tvivel i denna riktning som arbetarna sätta in sina ansträngningar, när de grundligt behandla de stora och svåra frågor, som resa sig inför varje revolution, liksom man på sin tid gjorde inom den frihetliga internationalen.

Bröder och vänner i Västeuropa! Historien pålägger er en oerhörd uppgift. Det åligger er att påbörja tillämpandet av socialismens principer och finna dess praktiska former. På er återfaller uppgiften att utarbeta de nya formerna för ett samhälle, där utsugningen av människor och klasser försvinner, ett samhälle där i stället för centralisationen som för med sig förtryck och krig, tusen nya centra för liv och konstruktiv kraft utveckla sig i de fria fackföreningarna och oavhängiga kommunerna. Historien hänvisar oss att följa den riktningen. Alltså, låt oss med tillförsikt gå till arbete.

Låt oss bryta med de två fördomarna om kapitalet-välgöraren och staten-försynen. I våra grupper och våra kongresser, i våra ekonomiska organisationer och kommuner, finna vi de nödvändiga elementen för att bygga upp ett arbetets och frihetens samhälle, befriat från kapitalet, staten och auktoritetskulten.

Moskva i aug. 1920.

Peter Krapotkin.